

Sporiť alebo investovať?

Čo robiť s peniazmi navyše?

V živote nastávajú situácie, keď máte pocit, že vám všetko vychádza, že to čo ste si naplánovali, sa vám aj splnilo. Avšak všetko môže byť i naopak, že sa vám nedarí a to, čo ste si zaumienili, sa míňa účinku. O to horšie to môže byť, ak ide o vaše **osobné financie**. Ak ich je dostatok, život je navonok jednoduchší, ale ich nedostatok môže spôsobiť závažné životné problémy, ktoré môžu negatívne ovplyvniť nielen vás ako jednotlivca, ale aj celú rodinu, a v konečnom dôsledku aj celú spoločnosť.

Potreba, či želanie?

Vo svete financií, pri rozhodovaní sa o peniazoch, je rovnako dôležité rozoznať, či si uspokojujete svoje **základné potreby**, bez ktorých sa ako jednotlivec nezaobídete, medzi také patrí aj jedlo alebo bývanie, či ďalšie potreby ako potreba bezpečia, ale i istoty, osobnostného rastu, alebo si jednoducho plníte svoje individuálne sny a želania.

Zabezpečenie základných životných potrieb sa javí ako základný predpoklad a východisko pre naplnenie a uspokojenie iných potrieb, či želaní. Bez ich naplnenia by ste neprežili. V súčasnej „konzumnej“ dobe sa tlaky na splnenie si želaní a snov neúmerne stupňujú. Ľudia chcú často to, čo majú tí druhí a ideálne ihneď.

Nakladanie s voľnými finančnými prostriedkami je individuálne a závisí od vašich postojov, preferencií a možností. To, či budete mať dostatok osobných financií závisí od vášho **finančného správania**. Samotný talent, nadanie, IQ a v neposlednom rade vzdelanie vám sami o sebe nezabezpečia dosiahnutie finančnej prosperity, či finančnej nezávislosti. Mali by ste pre to urobiť čosi navyše, je to však beh na dlhé trate.

Vedeli ste, že finančné správanie jednotlivca je ovplyvnené už jeho detstvom?

Výchova v rodine, návyky, ale i rodinné vzory a väzby na rodičov, šetrenie verzus míňanie, potreba opatrnosti pri sporení, či investovaní, altruizmus, diverzifikácia rizík, finančná gramotnosť, vplyv očakávaní, emócie a celý rad ďalších faktorov, to všetko vplyva na naše vedomie a možnú budúcu finančnú slobodu.

Načo mi je osobný finančný plán a poznanie svojich cieľov?

Súčasný spôsob života je veľmi uponáhľaný, rýchly, niekto by povedal až chaotický. Na to, aby ste vedeli narábať s osobnými financiami potrebujete predovšetkým rozumieť ich podstate. To, ako prichádzajú do vašich životov, ale i to, ako z nich odchádzajú. Potrebujete poznať vaše **príjmy**, ale aj **výdavky**. Príjmy môžu byť pravidelné, iné ojedinelé, či výnimočné. Rovnako to platí i pri vašich výdavkoch. Tie zvyknú bývať pravidelné, ale aj neočakávané.

Vaše príjmy a výdavky sú obrazom vašich životov. Vypracovaním **osobného finančného plánu**, resp. **rozpočtu osobných financií** budete jednoznačne vedieť určiť či krátkodobého, ako aj dlhodobého hľadiska, či a o akom

Práve teraz je veľmi dôležité robiť také **finančné rozhodnutia**, ktoré sa nielen z krátkodobého hľadiska javia správne, ale ktoré berú do úvahy aj dlhšie časové úseky, ako i ostatné vplyvy, vrátane rôznych neočakávaných životných situácií.

Niekedy sa javí výhodnejšie si peniaze sporiť a niekedy investovať, čím sa naše peniaze spravidla v čase zhodnocujú, samozrejme s istou dávkou rizika. Iná situácia je, ak je pre vás výhodnejšie si peniaze požičať. To ale znamená, že požičané peniaze budete musieť časom vrátiť a to vrátane úrokov, či iných poplatkov, ktoré vám samotnú výšku dlhu navýšia.

prebytku, resp. nedostatku peňazí hovoríte. Na základe toho si môžete stanoviť vaše **krátkodobé a dlhodobé finančné ciele**. Niektorí si môže takto naplánovať kúpu nevyhnutného elektrospotrebiča, iný auta, dovolenky, či výmeny kuchynskej linky. Súčasťou finančných cieľov by malo byť taktiež vypracovanie si plánu sporenia, požičiavania, poistenia a pod.

Naše rady:

1. Majte prehľad o svojich mesačných príjmoch
2. Zamyslite sa nad možnosťou ďalších príjmov, ktoré môžete využiť v bežnom živote
3. Premýšľajte o všetkých svojich pravidelných mesačných výdavkoch
4. Dajte si čas a zmapujte si svoje nepravidelné výdavky, myslíte však aj na neočakávané udalosti (napr. pokazenie chladničky)
5. Zamyslite sa, kde by ste výdavky mohli znížiť a tým ušetriť
6. Vypracujte si osobný finančný plán, určite si finančné ciele a rozpočet
7. Zapojte do toho celú rodinu
8. Pravidelne, najlepšie po výplate, odložte časť peňazí, ktorú máte ihneď k využitiu, vytvoríte si **finančnú rezervu**
9. Ak niečo ostane navyiac, môžete investovať

Príklad z bežného života:

Ako rodina sme sa rozhodli pre kúpu nového auta. Plánujeme predať to naše staré, ale stále funkčné auto. Radi by sme tento náš rodinný sen zrealizovali začiatkom budúceho roka a preto máme dostatok času na jeho dofinancovanie vo vlastnej réžii z vlastných zdrojov. Veríme, že nebudeme musieť ísť formou lízingu a iného úveru. Na základe analýzy trhu sme zistili, že naše auto je stále výhodné predať. Máme úspory, budeme i naďalej pravidelne si sporiť. Ďalej sme sa rozhodli, že na istý čas si znížime naše výdavky za osobné nadštandardy. Mama si bude doma farbiť vlasy a ušetrí za kaderničku, deti sa rozhodli jesť menej sladkostí a otec bude chodiť častejšie s rodinou do prírody namiesto posedávania s kamarátmi. Posilníme tak rodinného ducha a urobíme niečo aj pre naše zdravie. Výsledkom týchto aktivít bude kúpa nového auta. Ak všetko pôjde podľa plánu, zostanú nám peniažky aj na menšiu dovolenku autom po Slovensku.

Sporiť alebo investovať?

Dnešná doba je typická rozsiahlou ponukou rôznorodých finančných produktov, ktoré zavše lákajú na vysoké a rýchle zisky. Pri rozhodovaní sa o určitom type sporenia či investovania je potrebné byť vždy obozretný a opatrný. Treba si uvedomiť, že ide o vaše osobné financie. Jedno nesprávne rozhodnutie vás môže ovplyvniť na zvyšok života. Za vyššími výnosmi sa obyčajne skrýva aj vyššie riziko.

Na začiatku si treba zodpovedať na otázku, či chcete svoje voľné finančné prostriedky ukladať **pravidelne** alebo vám pôjde len o **jednorazový** krok. Pri sporení aj investovaní môže ísť o pravidelné ukladanie si finančných prostriedkov, avšak existuje i možnosť jednorazového vkladu do konkrétneho finančného produktu.

Ďalej by ste sa mali pýtať, na aké **obdobie** plánujete viazať vaše zdroje.

Na rozdiel od investičných produktov, pri sporiacich produktoch býva viazanosť len na určité, zvyčajne kratšie obdobie. Avšak pri investovaní obvykle hovoríme o behu na dlhé trate, čo znamená, že svoje financie dlhšiu dobu neuvidíte. Tie časové horizonty bývajú 10, 20 aj viac rokov.

Všeobecne platí, že **sporením** si zabezpečujete tvorbu úspor, ktoré pre vás väčšinou znamenajú okamžitý zdroj hotovosti. Je to činnosť, pri ktorej časť vašich osobných financií odkladáte na budúcu spotrebu, na budúce použitie. Slúžia vám na plnenie si krátkodobých cieľov a na riešenie neočakávaných životných udalostí. Zhodnocujú sa však často pod úrovňou inflácie, resp. ju kopírujú; no zabezpečujú istý, garantovaný, ale poväčšine nízky výnos. Existuje celý rad sporiacich finančných produktov. Medzi také patria najmä sporiace účty, termínované vklady, či stavebné sporenie. Sporiace produkty

sú spravidla chránené **Fondom ochrany vkladov** do výšky 100-tisíc eur. Treba si však každý produkt vždy overiť.

Ďalšou možnosťou ako zhodnocovať svoje financie, obvykle výrazne nad úroveň inflácie, predstavuje **investovanie**. Ide o činnosť, pri ktorej obmedzujete svoju súčasnú spotrebu za účelom očakávaných budúcich výnosov. Výnos z investície je vašou odmenou za čakanie a riziko, ktoré býva vyššie. V podstate predstavuje „honorár“ za to, že ste investoval.

Čím konzervatívnejšia je investícia, tým je menšie riziko, ale aj nižší výnos a naopak, čím vyššie riziko ste ochotní znášať, tým vyšší výnos môžete očakávať.

Termínovaný vklad či štátny dlhopis?

Klasický spôsob sporenia je termínovaný vklad; štátny dlhopis je zas jednou z alternatív pri investovaní. Tu je ich porovnanie:

Termínovaný vklad

- forma: účet ako klasický sporiaci produkt bánk
- riziko: veľmi nízke
- bezpečnosť: chránený do výšky 100 tis. eur
- likvidita: predčasný výber za poplatok
- poplatky: pri založení bez poplatku
- výnosnosť: fixná, spravidla nižšia ako inflácia
- splatnosť: 1 mesiac - 5 rokov
- daň: zrážková daň
- minimálna výška vkladu: rôzna
- celková výška vkladu: neohraničená

Štátny dlhopis

- forma: cenný papier vydávaný štátom
- riziko: veľmi nízke
- bezpečnosť: garanciu štátu
- likvidita: predaj cez banku alebo obchodníka s cen. pap.
- poplatky: pri kúpe bez poplatku
- výnosnosť: fixná kopírujúca infláciu
- splatnosť: 2 – 4 rokov
- daň: oslobodené od dane
- minimálna výška vkladu: minimálne 1.000,- eur
- celková výška vkladu: neohraničená

Dlhopisy pre bežných ľudí

Slovenská republika prostredníctvom Ministerstva financií Slovenskej republiky a v spolupráci s Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity pripravila predaj dvoch štátnych dlhopisov pre občanov pod názvom „INVESTOR“ so splatnosťou 2 roky a „PATRIOT“ so splatnosťou 4 roky.

Dlhopisy bolo možné kúpiť v sieti vybraných slovenských bánk v priebehu marca 2025. Ich výhodou je, že budúce výnosy (kupón a kapitálový výnos) budú oslobodené od dane z príjmov fyzických osôb; pri predaji na primárnom trhu bol tento nákup oslobodený od poplatkov. Minimálna hodnota dlhopisov bola 1000 eur, pričom celková veľkosť obidvoch emisií spolu neprekročila 500 mil. eur. Občania ich budú môcť kedykoľvek predať, avšak už za poplatok. Keďže dlžníkom je štát, tak vo všeobecnosti ide o jednu z najbezpečnejších investícií. I to prispelo k tomu, že dlhopisy sa vypredali už v prvých dňoch, o čom svedčí ochota ľudí investovať, a v poslednom rade dôvera investorov v samotné fungovanie štátu.

DLHOPIS INVESTOR
3,0 % p.a.
splatnosť 2 roky

DLHOPIS PATRIOT
3,3 % p.a.
splatnosť 4 roky

Čo má investovanie spoločné so „zvieracou ríšou“?

Vedeli ste, že medveď a býk patria k základným pojmom pri investovaní na finančných trhoch?

Investovanie je ako hudba budúcnosti ...

Nikto z nás nevie, ako to na konci dňa skončí. Istá miera neistoty a paradoxne veľké množstvo informácií sú súčasťou našich každodenných životov. Samozrejme, každý, i potenciálny investor, očakáva zhodnotenie svojho voľného kapitálu. Práve preto do toho ide. Ak sa stretnú dvaja známi a jeden chce poradiť do čoho investovať, nie je to také jednoduché. Hovorí sa, že výnos z investície by mal byť vyšší ako miera inflácie vrátane poplatkov a iných s tým súvisiacich pohybov. Avšak investovanie je zložitý proces, ktorý je ovplyvňovaný rôznymi udalosťami. Nedá sa jednoznačne stanoviť ich rozsah a vplyv na investície. Americká Wall Street, európske akciové trhy, pozitívne či negatívne správy z firemnej sféry, vplyv geopolitiky a iné, to všetko vplýva na investovanie.

Moderná doba nám ponúka širokú škálu možností ako investovať, akciové trhy, dlhopisové trhy či trhy s komoditami, (napr. ropa, zlato, plyn), devízové trhy (napr. EUR/USD, EUR/GBP), fondy (napr. podielové fondy, dôchodkové fondy), či korporátne dlhopisy. Dnes sa hovorí aj o **iných formách investovania**. Je bežné investovať do seba vo forme vzdelávania či cestovania a spoznávania nových kultúr a destinácií, ale i do rodiny, napríklad deťom na byt, do nehnuteľností, investičného životného poistenia, dôchodkového sporenia, kryptomien (napr. bitcoinu), ale aj vzácneho alkoholu (napr. investičný rum), či značkových tenisiek alebo luxusných áut a pod.

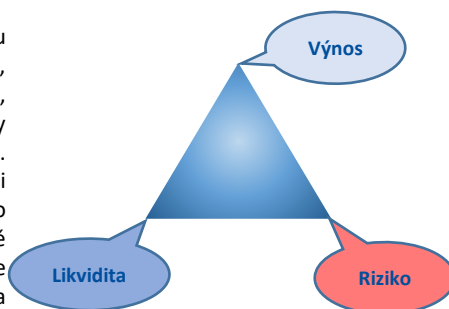
Cez koho investovať?

Investovať môžeme aj cez vlastnú banku alebo obchodníkov s cennými papiermi, správcovské spoločnosti, finančných sprostredkovateľov, či cez internet. Existuje veľa spôsobov. Je na každom z nás, ako sa rozhodneme.

Ale hrozí nám naozaj niečo pri investovaní?

Odpoveď je veľmi jednoduchá, áno a vždy. Každá investícia je spojená s istým rizikom. Preto je veľmi dôležité vedieť, či ste ochotní toto riziko podstúpiť.

Počuli ste o magickom investičnom trojuholníku? Výnos je priamo úmerný riziku. Riziko je pre nás vyjadrením určitej miery neistoty zo straty alebo z neočakávaného vývoja. Likvidita je schopnosť aktíva ho predať/kúpiť a premeniť na hotovosť. Nie je možné si vybrať všetky tri parametre naraz a platí, že zmenou jedného ovplyvníme ostatné dva. Zároveň platí, že mladší človek si môže dovoliť ísť do vyššieho rizika, v porovnaní so starším človekom, ktorý musí myslieť na istotu a svoje riziká minimalizovať.

Jedným z dôležitých faktorov pri investovaní je samozrejme teda **čas**. Ale nielen z pohľadu nášho veku. Čím dlhšie investujeme, tým lepšie. Rovnako platí, že už včera bolo neskoro. Správny moment na investovanie je práve teraz, vždy. Samozrejme neinvestujeme peniaze, ktoré v blízkej budúcnosti plánujeme použiť na niečo iné, na to môžeme použiť práve našu finančnú rezervu.

Ďalším z faktorov je **periodicita investovania** a platí, že pravidelné investovanie je tou najlepšou voľbou.

O tom, že naše investičné portfólio by sme mali **diverzifikovať** sa hovorí všade. Ale čo to vlastne znamená? Znamená to práve to, že investície rozložíme do viacerých produktov, finančných nástrojov, ale i medzi niekoľko inštitúcií.

Môžu nás pri investovaní ovplyvniť naše emócie, náš hnev či nadšenie?

Áno, sme iba ľudia a každý z nás preživa svoj život aj prostredníctvom emócií, niekto viac, iný menej, niekto je typom flegmatika a má práve chladnú hlavu, iný je napríklad cholerikom. To isté platí aj vo svete financií. V prípade investovania je dôležité naše správanie regulovať rozumne a tak, aby sme prostredníctvom vlastných emócií neurobil také rozhodnutie, ktoré by nás mohlo negatívne ovplyvniť.

Medveď alebo býk

Patria do sveta investovania?

Áno. Počuli ste už o medveďom trhu? Vo svete financií môže nastať situácia, keď finančný trh klesá, vtedy investori začínajú panikáriť a vládne nervozita. Ale existuje i opak takéhoto trhu, býčí trh, a to je vtedy, keď trh rastie.

A aký ste vy typ investora?

To, či sme typom investora „medveďa“ (medveď investor) alebo „býka“ (býčí investor) závisí od nášho individuálneho postoja k investovaniu.

Nakupujeme či predávame? Ak sme typom „býka“, ten očakáva rast ceny aktíva, a práve preto nakupuje, lebo počíta s tým, že hodnota aktíva bude rásť. Pri medveďích investoroch je to práve naopak a „medveď“ očakáva pokles trhu a preto svoje aktíva predáva, lebo si myslí, že ich cena bude klesať.

Niečo pre najmenších

AHOJTÉÉÉ DETI,

...VOLÁM SA PRASIATKO A SOM VAŠE PRVÉ SPORENIE!!!
DOSTÁVATE OD RODIČOV, ČI STARKÝCH VRECKOVÉ, ALEBO
PENIAŽKY K MENINÁM ALEBO K INÉMU SVIATKU?...

...TIETO PENIAŽKY STE SÍCE NEZAROBILI TVRDOU PRÁCOU,
ALE STE ICH DOSTALI AKO DAR...

NEZNAMENÁ TO VŠAK, ŽE SI ICH NEBUDETE
DOSTATOČNE VÁŽIŤ!...

...VEĎ ABY MAĽI VAŠI RODIČIA PENIAŽKY NA TO, ABY VÁM
ZABEZPEČILI BÝVANIE, JEDLO, ŠKOLU, ČI ODDYCH
A ZÁBAVU, MUSIA DENNE CHODIŤ DO
PRÁCE!

...SNAŽTE SA ICH TEDA CELÉ NEMINÚŤ NA SLADKOSTI A INÉ
ZBYTOČNOSTI, ALE NIEČO Z NICH SI AJ
UŠETRIŤ!

Bavíme sa investovaním

Právnická osoba zriadená zákonom, ktorá vykonáva ochranu majetku klienta v prípade, ak sa stane nedostupným ako súčasť komplexného systému ochrany klienta na finančnom trhu v SR. Tento subjekt Vás však nechráni pred zlými investičnými rozhodnutiami, avšak chráni Vaše investície iba v prípade, ak investičná spoločnosť nie je schopná plniť si svoje záväzky, a to bez ohľadu na to, či ste pri investovaní získali alebo stratili. (riešenie je v tajničke, nápoveda na str. 2)

Vtip o šetrení

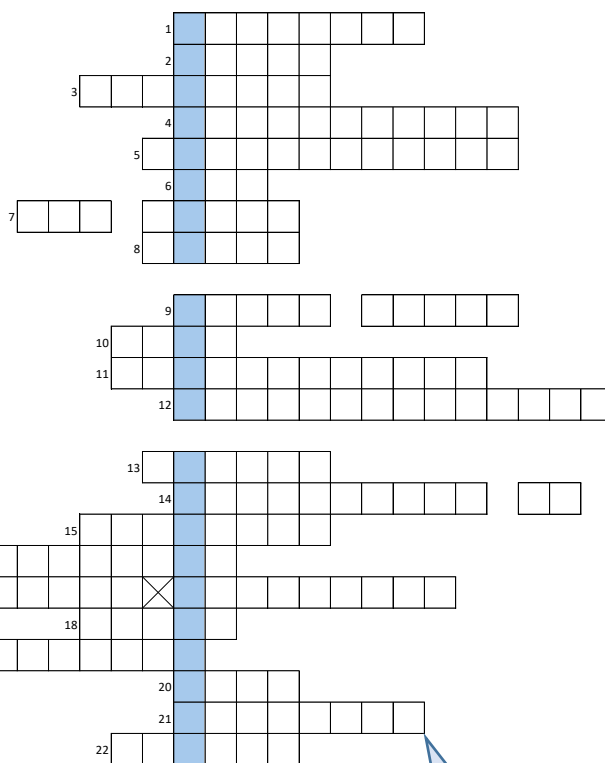
Syn vraví otcovi:

„Ušetril som 1 euro!“

„A to ako?“ pýta sa otec.

„Cestou domov zo školy som si nekúpil lístok na autobus a celý čas som za ním utekal.“

Otec vraví: „Keby si utekal za taxíkom, mohol si ušetriť 10 eur!“.

- 1 Činnosť, ktorou Fond ochrany vkladov zaručuje spotrebiteľom náhradu ich vkladov do výšky 100 000,- eur.
- 2 Druh cenného papiera, s ktorým sú spojené práva majiteľa na podieľaní sa na riadení a zisku spoločnosti.
- 3 Vyčleňovanie časti vlastných financií na použitie v budúcnosti, ktorý zároveň obmedzuje súčasnú spotrebu.
- 4 Možnosť zvoliť si z viacerých variánt, čo je veľmi dôležité pri investovaní.
- 5 Činnosť zameraná na zhodnocovanie voľného kapitálu, tzn. našich voľných financií.
- 6 Jeden z faktorov ovplyvňujúcich výnos, kedy spravidla platí, že čím dlhšie, tým lepšie.
- 7 Latinský výraz označujúci "za rok", napr. pri úročení vkladu.
- 8 Úrok pri investovaní do dlhopisov, ktorý je formou odmeny pre investora.
- 9 Odmena pre investora pri investovaní do štátnych dlhopisov, ktorá je už vopred daná a nedá sa v čase meniť.
- 10 Forma odmeny pri investovaní pre investora a pri úverovaní pre veriteľa.
- 11 Všeobecne názov dlhopisu vydaného štátom na získanie finančných prostriedkov?
- 12 Činnosť, ktorou znižujeme riziko rozložením financií do viacerých druhov investícií.
- 13 Základný faktor investovania popri výnose a likvidite, ktorý ovplyvňuje zisk alebo stratu.
- 14 Pri investovaní je dôležitý čas a platí, že by sme nemali konať zbrklo, jednou z rád je teda ...
- 15 Schopnosť investície, na základe ktorej je možné rýchlo investíciu premeniť späť na peniaze je ...
- 16 Čo pomáha zorientovať sa vo vlastných financiách určením si očakávaných príjmov a výdavkov.
- 17 Proces analýzy rizika, jeho rozloženia a minimalizácie, možného výnosu a časového horizontu investovania.
- 18 Ide o jednu z možností investovania do komodít.
- 19 Ďalšia z možností investovania súvisiaca s reálnym trhom spočívajúca v nákupe ...
- 20 Pre každého investora je potrebné určiť si jeho ...
- 21 Znehodnotenie peňazí, kedy si za rovnakú sumu dnes kúpime menej v porovnaní s minulosťou.
- 22 Prírastok peňažných prostriedkov domácnosti.

Investičná
tajnička